

۱۴۳۰

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف ادیب

باشلايه جفلردی . فخر کائنات اقدمز انجابه انی طواف وسعیده
مشرکینه قارشى نشاط وقوت ابراز ایتمه لرینی ، طوافک اولکی اوج
شوطنده رمل - یعنی آدیملرینی قیصالتهرق ، اوموزلرینی سیلکندیره رک ،
چالیملیجه اجرا - ایلمه لرینی ، رکن یمانی ایله رکن اسود آراسندن
علی العاده مشی ایله کچمه لرینی امر بویوردیلر . [عن ابن عباس رضی الله
عنهما قال قدم رسول الله صلى الله عليه وسلم واصحابه فقال المشركون
انه يقدم عليكم وفد وهمهم حمى يشرب قاسمهم النبي صلى الله عليه وسلم
ان يرسلوا الاشواط الثلاثة وان يمشوا ما بين الركنين ولم يمنعه ان
يأمرهم ان يرسلوا الاشواط الثلاثة كلها الا لبقاء عليهم ... (۲)]

صوکرا اول حضرت حجر اسودی استیلام - سلاملاق - ایله
کعبه بی صوله آله رقی ورمل ایدره رک طوافه باشلادیلر . بالطبع اصحاب
کرام حضرت آتی ده رسول اکرم اقدمزه اتباع ایدیورلردی . رکن
یمانی ایله رکن حجر آراسندن علی العاده مشی ایله کچدیلر . چونکه بیت
شریف آرالینه حائل اولدیغندن قعیقیمان ودارالندوه طرفلرند بولان
مشرکین ، رکن اسود ایله رکن یمانی بینده بولان مسلمانک حالی
فرق ایدمه یوردی . طوافک ایکنجی واولجی شوطی ده عینله
برنجیسی کی ، فقط قالان اشواط اربعه سنی علی العاده مشی ایله اجرا
ایتدیلر . هر شوطک ابتداسنده ده حجر اسود استیلام ایدیورلردی .

طوافی ا کول ایدنجه صفا ایله مروه آراسنده ده یدی دفعه سعی
ایتدیلر . میلین احضرین آراسنی ده هروله ایله ، یعنی سرعتله کچورلردی .
بوهروله نیک دخی رمل کی مشرکینه قارشى برنمایش اولوق اوزره
یاپیلدینی آکلاشیلیوردی . [عن ابن عباس رضی الله عنهما قال اما
سعی النبي صلى الله عليه وسلم بالبيت وبين الصفا والمروة ليري المشركين
قوته (۳)]

بو عمره انساننده علیه الصلاة والسلام اقدمز میمونه بنت الحارثی
تزوج بویوردیلر . فقط زفاف و دو کون احرامدن چیقاروق «سرف» نام موقعه
کلدکارنده اجرا ایدیلدی . [عن ابن عباس رضی الله عنهما قال
تزوج النبي صلى الله عليه وسلم ميمونة وهو مخرم وبناها وهو حلال (۴) .]
اهل اسلام اوج کون مکده قالدقن صوکرا دورنجی کونک
صباحی مشرکین طرفندن خویطب بن عبدالعزی ریاستنده بر هیئت
مرخصه کلره رک حدییه مصالحه سنک ماده مخصوصه سی اقتضاسنجه مکده
چیقمالری سویلندی . فخر کائنات اقدمز جه ، دو کون وجمومه
قارشى بر ضیافت ترتیب ایدمه جک قدر مکده قالمقن مشرکین ایچون
بر ضرر ملحوظ اولمدینی سویلنمش ایسه ده آکلاتمق قابل اوله منجه
هان مکده چیقمق اوزره قرار ویرلش ، سرف نام موقعه دو کون
یگلدقن صوکرا مدینه یه عودت بویوریلشدر .

یدنجی سنه هجریه ده ایفا ایدیلن بو عمره اهل سیر ، اصحاب حدیث
آراسنده « عمره القضا » نامیله یاد ایدیلکده در . بو عمره یا اسمندن

(۲) بخاری . (۱) بخاری . (۴) بخاری .

بدینلکمز هب اوغراشما یه ، عطالت ایچنده باصلانوب کیمه یه حق
قازانمق ایچوندر .

تربیه سنلک ایسه عادتاً مسلمانلرک برصفت کاشفهی اولش !
ایشته ملنی بویکی مصیبتدن قورتارمق بوتون افراد ملتک بویته
بورجدر .
محمد عاکف

فَقْرٌ وَفَتَاوَى

نقد و عبارات اسلامیه تاریخنده :

حج

۶

یدنجی سنه هجریه نیک ذی القعدة سی ایدی ؛ فخر کائنات اقدمز
حضرتلری حدییه عمره سی ایچون احرام ایدنلردن کیمسه قلامق
شرطیله تدارکات سفریه ده بولمه لرینی امر بیوردیلر (۱) . هرکس
حاضرلندی . حدییه وقعه سنده دوچار احصار اولیانلردن دخی
بر چوق کیمسه لر عمره یه اشتراک ایدمه جکلردی . قادینلردن ،
چولوق چوجقن باشقه معیت نبویه اصحابدن ایکی بیک قدر کیمسه
عمره نیشله یوله چیقدیلر . قافله مسلمانک مکیه تقریبی کورونجه
مشرکین حرم شریفی تخلیه ایله قعیقیمان تپه لرینه چیقاروق ، قسماً
دارالندوه نیک بولندینی یرده بریکه رک اهل اسلامی تماشا یه قویولمشلردی .
آرالنده حضرت پیغمبر و اصحابنک ضعف و ناتوانی دوچار اولدقلرندن ،
کویا یثربک حماسیه ازیش بولندقلرندن بحث ایله قیل وقل ایدوب
طوریورلردی . اهل اسلام محتشم غلبه لکلریله مکیه داخل اولدیلر .
شعراى اسلامیه دن عبدالله بن رواحه قلنجی قوشانمش ، ناقة نبونک
دیزکینندن طومش اولدینی خالده :

خلوا بنی الکفار عن سبيله قد ازل الرحمن فی تنزيله
فی صحف تتلى على رسوله يارب انى مؤمن بقبيله
انى رأيت الحق فى قبوله اليوم تقرىکم على تأويله
ضرباً یزىل الهام عن مقيله ويدخل الخلیل عن خلیله

دیه « رجز » سویله رک ایلرولیوردی . حضرت عمر ، عبدالله :
بونه اولیور ، نزد نبویه شعر سویلتیرمی ؟ ... دیه منع ایتک ایستدی
ایسه ده ؛ اول حضرت : - یا عمر ، عبدالله طوقنمه ، سویلسون ،
آنک سوزلری کفاره اوقدن زیاده تأثیر ایدیور ! .. بویوردیلر .

فخر کائنات اقدمز مسجد شریفه داخل اولنجه اضطیاع ایتدی ،
یعنی ردای شریفنک بر اوجنی صاغ قولتوغی آلتدن کچیره رک صول
اوموزی اوزرینه آتدی . بوتون اصحاب کرام ده اول حضرته اتباع
ایتدیلر : هپسنک صاغ اوموزلری آچیق بولتیوردی . آرتن طوافه

(۱) عمدة القاری ، سيرة الامام ابن هشام .

زوحلری می مسحور برافان عشق لاهوتی ایله یالکنز دنیای دکل،
نعم جنائی بیله اونوتمشیر و سرمست غرام اوله رق یشامقله ذوقیاب
اولشلردر. مالی (سمنون محب) اسناد ایدیلن شو قطعه نه کوزلدنر:

کر کند جای بدل عشق جمال اژاک چشم امید بحوران بهشتی نهمی
کی مسلم شodont عشق جمال ازلی تاب آفاق همه تهمت زشتی نهمی

اکا بر اولیادن (حصری) دیورکه: (الصوفی، هوالذی لایوجد
بعد عدمه ولا یعدم بعد وجوده) یعنی صوفی حقیقی، ریاضت و مجاهده
ایله علائق مادیه دن تجرد ایدرک فانی اولنجه بردها اولکی حاله عودت
ایتمه یں و بویولده مراحل معینه یی کچهرک کندنده بقا بعد الفنا سیری تجلی
ایتدکدن صوکرده بردها فناپذیر اولمیان ذاتدر. مولانا جامی شورباغی
ایله حصرینک بوسوزنی پک پارلاق بر صورتده تصویر ایشدر:

خوش آنکه چون نیست شد ازین نقش مجاز دیگر بوجود خویشی ناید باز
زان پس چو وجود یافت زان مایه ناز جاوید برو در عدم کشت فراز
ارباب تصوف مسلکدرنده غایه مقصوده وصول ایچون باشلیجه
ایکی اصول تعقیب ایشلردر: بمضیلری مؤثر دن اثره استدلال، یعنی
(طریق لمی) یی و بمضیلریده اثر دن مؤثره انتقال، یعنی (طریق
انی) یی ترجیح ایشلردر.

مؤثر دن اثره انتقال اصولی پک آرز فنی در. ساعات حیاتی وجد
وعزله حصر ایتک صورتیه غایه تکامله واصل اولق ایستهمک،
هرشیئی حتی کندینی بیله نابود منزله سنه ایندیره رک استغراق کای
ایچنده انحلال ایدوب کیتیمک اشراقیتک (panthéisme) نوشین
وعطالت آمیز خیالاته تقرب ایتک دیمک اولورکه بواصولک فنی
متودلرله طبیعی برخط اشتراکی اوله من.

بو طریقک افراط و سوء تفسیرندن استفاده ایتک ایستیانلر طرفدن؛
عرفان و حکمتک قوای ناظمه سندن محروم اولان دماغلرده ایقاع
ایدیلن تحریبات مادیه و معنویه؛ پک آجیقلی حالاته سببیت و یرمش
و یرمکده بولمشدر.

مسلمانلری تحریب ایدن مسکنت و عطالت مرضلرینک منبع
انتشاری، ماضینک چورومش و کمیراش انقاض متبقیه سی قوو و وقلرنده
مستقبله انتقال ایدن بوکی سوء تفسیر و افراطدن متولد بزور اتدن
باشقه برشی دکدر. خلقک عطالت وجهالتندن استفاده یی یلته ن
طفیلیر، افراد امتک تعالی افکارینه خدمت ایدم جککری یرده؛
بو طریق سوء تفسیر ایدرک؛ فطره موجود اولان جرثومه ذکاتک
عدم انکشافه و بلکه بسبتون سونوب محو اولسنه سببیت و یرمشلردر.
پیر محترم جنید بغدادینک دیدیکی کبی علم و عرفانه ترین ایتماش
اولان و حکمت قرآنیهدن بی بهره بولنان ارشاد مدعیلرینک سوق
ایدم جککری طریق غیای سفالت و فلاکتدن باشقه نه اوله بیلور؟!

اسماعیلیر، حروفیلر، باطنیلر..... کبی غلاتک مسلک تصوفه
استاداً اورتایه آتدقلری خرافه لر، اطرافه صاحب دقلری زهر لرا بتدائی
دماغلرده پک مساعد بر زمین تخریب بوله بیلمشلردر؟

اکلاشیایدینی اوزره آلتنجی سنه سی مشرکینک احضار و مانعیه یاریده
قالان عمره نک قضاسی اولیور؛ یاخود قضا اولیه رق یکی باشند بر عمره
دیمکدر. ایکنجی احتمال کوره «عمره القضا» تعیرنده اولان «قضا» کله سی
مصالحه معناسنی افاده ایدن «مقاضاة» کله سنک مجردی اولوب «قضی قضی» نک
مأخذ اشتقاقی و ادا مقابلی قضادن عبارت اولماز؛ بلکه حدیده مصالحه سنک
برکتندن اوله رق ایفا ایدلمش مستقل بر عمره اولور. عبدالله بن
عمر رضی الله عنهما دخی بو جهتی ترجیح ایدرک: «لم تکن هذه
العمره قضا ولكن كان شرطاً على المسلمين ان يعتمروا في الشهر الذي
حاصرهم فيه المشركون» دیور.

ایشته بو نقطه نظر دن اوله حق که بو عمره یی «عمره القضا» نامی
دخی و یریشدر. فصلکه ابن عباس رضی الله عنهما «الشهر الحرام
بالشهر الحرام والحرمات قصاص...» آیت کریمه سنک یدنجی سنه
هجریه عمره سی اثنا سنده نازل اولدینی روایت ایدیور. مع فایه
عمره القضا تعیری حقنده اولان بوتون بوتویل و شاهدلرک صحتی،
یدنجی سنه عمره سی، آلتنجی سنه سی احضار سببیه فوت ایدن
عمره نک قضاسی اولق احتمالی رفع ایدم من. بو حال دن عمره نک دخی
سائر قربات و نوافل کبی، شروع سببیه وجوبنه قائل اولانلرک
سوز سولسی ایچون ده میدان مساعد دیمکدر. آنلر عمره القضا صک احضار
سببیه فوت اولان حجت قضاسی اولدینی پک اعلا ادعا ایدم بیلیرلر.
شوقدز که بونک ایچون، بو عمره نک آدی «عمره القضا» اولقدن
قطع النظر ایله، بر دلیل تحری ایتک مجبوری یوز کوستیر.

حلیم ثابت

فلسفه

اسلامده فن و فلسفه

۱۸۹ دن مابعد

غزالی رفصوف. — تصوف اسلامی وحدت وجود مسلکینک
دنکین سئو حاتیه پیرایه دارد. مولانا جامی نک:

زین پیش برن زخویش پنداشتت در غایت سیر خود کان داشتت
اکنون که ترا یاقم دامن کاندن قدم نخست بکداشتت
قطعه سنده نه قدر علوی بر سانحه مند مجدر.

متصوفین اسلامیه هامون بلایای دولاشه رق حریم وصلته ایریشمک
ایچون تزکیه نفس طریقیه فانی الله مرتبه سنه حقیقه چالیشمشلر
ونوای فرقت و تظلملرینی:

بهر تو برو بحر بیستافه ام هامون یریده کوه بشکافته ام
وزهر چه رسید پیش رو تافته ام تاره بحریم وصل تو یافته ام

کبی سانحه لرله افشا ایشلردر.